

VRIJESCHOLEN ATHENA NEMEN DEEL AAN 'PROJECT OPBRENGSTGERICHT WERKEN'

Inleiding

In juni 2009 kreeg Stichting Vrijescholen Athena een subsidie toegekend voor het Project Opbrengstgericht werken, een traject van drie jaar.

De PO-raad formuleert het doel van het project als volgt. 'Het verbeteren van de kwaliteit van bestuur en management in het primair onderwijs op een dergelijke manier dat dit leidt tot een zichtbare verbetering van de opbrengsten van het primaire proces. Dat laatste vooral op het gebied van taal en rekenen, waarbij op basis van een opbrengstgerichte werkwijze duurzame veranderingen tot stand worden gebracht'.

Daarbij komt dat deelname aan dit project Athena de mogelijkheid biedt om deel te nemen aan vernieuwende ontwikkelingen binnen het onderwijs die weer nieuwe externe contacten opleveren waarmee we kennis kunnen delen.

Achtergronden

De omschrijving 'opbrengstgericht werken' (meetgestuurd onderwijs) veronderstelt een sterke focus op de leeropbrengsten van zowel de individuele leerling als de groep als geheel. Deze data worden gebruikt voor de afstemming van het onderwijs(-aanbod) op het individu, maar ook voor de groep als geheel.

Opbrengstgericht werken betekent dat leraren zich in het bijzonder op leeropbrengsten focussen. Toetsresultaten spelen daarin een centrale rol naast de dagelijkse praktijk van observeren van leerlingen, nakijken van werk en dergelijke.

Binnen de vrijeschool stellen wij de volgorde anders te weten: (1) praktijk van observeren, (2) nakijken van werk en (3) toetsresultaten ter ondersteuning van het proces.

De gebruikte cyclus van meetgestuurd onderwijs: (1) het vaststellen van doelen en standaarden (2) het verzamelen van informatie (3) het registreren ervan (4) het interpreteren en (5) het nemen van beslissingen is voor ons interessant te bestuderen en op zijn toepasbaarheid voor het vrijeschoolonderwijs te beoordelen. Wij willen hierin eigen uitgangspunten en vorm behouden.

Binnen de identiteit van vrijescholen past ontwikkelingsgericht werken. Wij zijn van mening dat opbrengstgericht werken goed te integreren valt binnen deze manier van werken.

Voor de periode tot 2011 is uitdrukkelijk gekozen voor het centraal stellen en ontwikkelen van kwaliteit in alle geldingen van de organisatie: dit op niveau van de klas, school en bestuur. Het verbeteren van de opbrengsten en het transparant maken van deze opbrengsten is daarin een kernactiviteit.

Centraal in de plannen van het bestuur voor dit project 'Versterken opbrengstgericht werken' staan onderwerpen die de voorwaarden voor leerkrachten, directeuren en bestuur om gericht en efficiënt prestaties van leerlingen te volgen realiseren. Het gaat om:

1. Realisatie en implementatie van het kwaliteitmanagementsysteem.
2. Ontwikkeling en versterking rol intern begeleiders via netwerk intern begeleiders.
3. Scholing leesspecialisten en rekenspecialisten in elke school.
4. Implementatie digitaal leerlingvolgsysteem én ontwikkeling en implementatie geïntegreerde module voor periodeonderwijs.

Voortgang

Samengevat kunnen we stellen dat er al een behoorlijke cultuuromslag heeft plaatsgevonden binnen de scholen van onze stichting. Opbrengstgericht werken is geen vreemd woord meer binnen de scholen en met de implementatie van het digitale leerlingvolgsysteem ParnasSys is er een belangrijke stap genomen in het inzichtelijk maken van de leeropbrengsten om deze vervolgens goed te kunnen analyseren. Met de volgende stap van het interpreteren en het nemen van adequate vervolgstappen gaan we komend schooljaar aan de slag.

Ook streven we ernaar de doelen van ons periodeonderwijs in de toekomst te kunnen koppelen aan ParnasSys.

Het kwaliteitsmanagementsysteem, dat op dit moment schoolspecifiek gemaakt wordt, geeft de scholen de gelegenheid om het onderwijsleerproces en de communicatieprocessen binnen de school zichtbaar te maken. Om het tot een levend document binnen de scholen te krijgen zal nog een klus zijn, maar de eerste zetten zijn genomen.

Met de scholing van de leesspecialisten is een traject gestart waarin uiteindelijk binnen de scholen leesspecialisten gaan functioneren die, samen met de IB-er, een centrale rol vervullen in het voorbereiden en aansturen van onderwijskundige ontwikkelingen op leesgebied. Dit geeft het bestuur de gelegenheid beter zicht te krijgen op de analoge ontwikkelingen van leesonderwijs binnen de individuele scholen. Ook intervisie speelt een rol binnen de scholing.

Voor de rekenspecialisten start in 2011-2012 een soortgelijk traject.

Met de ontwikkeling en versterking van het netwerk intern begeleiders werken we o.a aan het versterken van de structuur die directeuren in staat stelt, in samenwerking met de IB-ers, de resultaten op school-, klas- en leerlingniveau zodanig aan te leveren dat het bestuur dit optimaal kan analyseren. Ook speelt scholing en intervisie een belangrijke rol binnen het netwerk.

Tot slot kunnen we nog melden dat we voor de evaluatie van het project meedoen met de systematiek van de Nederlandse Schoolleiders Academie genaamd competentiekringen. Er is door hen een werkwijze ontwikkeld die schoolleiders in staat stelt om van elkaar te leren en daarmee beter vorm te geven aan de eigen professionele ontwikkeling en de ontwikkeling van de school. Drie van onze directeuren zullen deelnemen aan 'deze manier van evalueren.

Al met al is er binnen de scholen veel in beweging en hebben we al duidelijk een kwaliteitsslag gemaakt op verschillende gebieden.

De 'naar binnen gerichte cultuur' van de afgelopen jaren heeft plaatsgemaakt voor een meer naar buiten gerichte houding.

Al onze scholen vallen binnen het basisarrangement van de inspectie, maken gebruik van genormeerde toetsen en zijn gemotiveerd om verder te werken aan een continu verbeterproces van hun school.

Monique van der Pijll - van Raalte
Stafffunctionaris onderwijs en kwaliteit
Juni 2010